

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3077/2019. (IV. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.37.888/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók lakásával szomszédos cím alatt Szombathely Megyei Jogú Város Jegyzője 9 lakásos lakóépület építésének építési munkálataira adott engedélyt az egyedi ügyben (közigazgatási perben) alperesi beavatkozóként részt vett építető (a továbbiakban: alperesi beavatkozó) kérelmére. A közigazgatási határozattal szemben az indítványozók fellebbezéssel éltek. A másodfokú építési hatóságként eljáró Vas Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: alperes) annyiban változtatta meg az elsőfokú közigazgatási határozatot, hogy az alperesi beavatkozót egyes munkálatok – mindenekelőtt az indítványozók által az alperes megállapítása szerint szabálytalanul kialakított szellőzők átépítése – saját költségen való elvégzésére kötelezte, továbbá arra, hogy a meglévő épületben – vagyis az indítványozók ingatlanán – keletkező esetleges károkat megtérítse. A másodfokú határozat megváltoztatása ugyanakkor nem érintette az alperesi beavatkozó által kért építkezés engedélyezését. Az indítványozók kereseti kérelmet nyújtottak be a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, amelyben kérték az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, valamint az alperes új eljárás lefolytatására való kötelezését. Keresetlevelükben vitatták a másodfokú közigazgatási határozatban foglalt módosítások indokoltságát és jogalapját, valamint azt állították, hogy a meglévő ingatlan állapotának a határozatban előírt dokumentálására csak felszínesen került sor, az e célból elvégzett helyszíni szemle ugyanis nem volt alapos, az eljáró ügyintéző csak kívülről szemlélte meg az építési területet, ahová nem lehetett bejutni, továbbá az indítványozók a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet sem kapták meg. Álláspontjukat különféle építésügyi jogszabályokkal támasztották alá, a telepítési távolság vonatkozásában pedig kifejezetten hivatkoztak az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 2013. január 1. előtt hatályos rendelkezéseire. Emellett hivatkoztak az építkezés kedvezőtlen környezetterhelési, egészségügyi és településképi következményeire, valamint a lakók mindennapi és szabadidős életvitelének indokolatlan és jogilag nem alátámasztható akadályozására. Az indítványozók azt is kifogásolták, hogy a tervezett építkezéssel összefüggésben őket nem hívták meg a Vas Megyei Területi Építészeti-Műszaki Tervtanács ülésére. Végül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) foglalt jogaik, valamint az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogaik – az egészséges környezethez, illetve a tisztességes hatósági eljáráshoz való joguk – sérelmét állították, továbbá hivatkoztak a 14/2004. (VI. 7.) AB határozatban foglaltakra.
- [3] A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában rámutatott arra, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmazott az ügy szempontjából releváns információt, ezért a kézbesítésével kapcsolatos szabálysértés nem minősül lényeges, az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésnek. A tervtanács ülésével kapcsolatban az indítványozók nem jelölték meg olyan jogszabályi rendelkezést, amely alapján őket meg kellett volna hívni az ülésre. Az indítványozók által említett egyes szempontok – az utcában kialakult közlekedési helyzet, a közművek leromlott állapota, a csapadékvíz-elvezetés megoldatlansága – vonatkozásában a bíróság megállapította, hogy az indítványozók nem rendelkeznek keresetelési joggal.
- [4] A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az egyedi ügyben alkalmazandó joggal összefüggésben megállapította, hogy a zártsorú beépítés követelményeit illetően az OTÉK 2012. augusztus 6-át követően hatályos 36. §-át kellett figyelembe venni, amelynek értelmében nem kell telepítési távolságot tartani, ha az egymással szemben átfedésben lévő homlokzatok közül az egyik nyílás nélküli [a] pont], vagy csak nem huzamos

tartózkodás céljára szolgáló helyiség nyílásait tartalmazza [b) pont]. A bíróság megállapította, hogy az utóbbi feltétel teljesült, ezért az indítványozók által állított háromméteres beépítési távolság nem megkövetelt. Ezt a következtetést abból vonta le, hogy a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek (a továbbiakban: Korm. r.) az eljárás idején hatályos 45. § (1) bekezdése kizárólag azt határozza meg, hogy a 2012. december 31-én hatályban lévő, valamint az OTÉK 2012. augusztus 6-án hatályos településrendezési követelményeinek és jelmagyarázatának figyelembevételével elkészített és elfogadott településrendezési eszköz meddig alkalmazható. A bíróság hangsúlyozta, hogy a Korm. r. hivatkozott bekezdése nem az OTÉK, hanem kifejezetten az annak alapján megalkotott településrendezési eszköz alkalmazhatóságáról rendelkezik, vagyis nem mondja ki azt, hogy az OTÉK valamely meghatározott időállapota alkalmazandó. Erre tekintettel pedig az OTÉK 2012. augusztus 6-át követően hatályos rendelkezéseit kellett figyelembe venni a zártsorú beépítés követelményeivel összefüggésben.

- [5] A bíróság egyúttal megállapította azt is, hogy az eljárás hatóságoknak nem kellett a Ptk.-ra való hivatkozással foglalkozniuk, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben pedig az indítványozók nem mutattak rá arra, hogy azt az eljárás mely mozzanata sértette.
- [6] A közigazgatási perben hozott ítélettel szemben az indítványozók felülvizsgálati kérelemmel fordultak a Kúriához. Kérelmükben azt állították, hogy az egyedi ügyben az OTÉK 2012. augusztus 6. előtt hatályban volt rendelkezéseire kellett volna figyelemmel lenni. Téves az az álláspont, amely szerint a Korm. r. átmeneti rendelkezései – köztük az ügyben alkalmazott 45. § – csak a településrendezési eszközök készítésére és módosítására vonatkoznak, a tartalmukra, alkalmazásukra viszont nem. A jogalkotói akarat szempontjából helyes értelmezés az lenne, hogy ahol 2012. december 31-én hatályban volt olyan helyi építési szabályzat, amely az OTÉK 2012. augusztus 6-án hatályos rendelkezéseire tekintettel készült – ebbe a kategóriába esik Szombathely is –, ott ezeknek az előírásoknak megfelelően kell eljárni, ellenben ahol nem volt hatályban helyi építési szabályzat, ott az OTÉK 2013. január 1-jétől hatályos előírásai szerint kell eljárni. A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogértelmezése a régi és az új OTÉK szabályainak keveredését eredményezte, ráadásul az a megállapítása, hogy az indítványozók ingatlanjának homlokzatán csak nem huzamos tartózkodás céljára szolgáló helyiségek találhatóak, szintén nem helytálló. Az indítványozók emellett kifogásolták a közigazgatási perben alkalmazott egyéb jogszabályhelyek értelmezését is.
- [7] A Kúria a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. Mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy a közigazgatási perben alkalmazott jogszabályhelyek értelmezésével kapcsolatban előadottakat nem vizsgálhatja felül, mert azokra az indítványozók a keresetlevélben nem hivatkoztak. Az OTÉK 36. §-ának időállapotával kapcsolatban egyetértett a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság következtetésével és annak megindolásával. Hangsúlyozta – a bírósággal egyetértésben –, hogy a Korm. r.-nek az ügyben releváns 45. § (1) bekezdése nem az OTÉK, hanem az arra tekintettel megalkotott településrendezési eszköz alkalmazhatóságáról rendelkezik. A Korm. r. 45. § (3) bekezdése valóban rendelkezik az OTÉK egyes részeinek alkalmazhatóságáról, ez a bekezdés azonban 2016. december 30-ával lépett hatályba, az alperes jogerős közigazgatási határozata pedig 2016. június 20-án kelt. A Kúria emellett a Ptk. rendelkezéseivel összefüggésben egyetértett a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósággal az indítványozók keresethatóságának hiányában.
- [8] 2. Az indítványozók ezek után nyújtották be az Alkotmánybírósághoz hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panaszukat, melyben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, XXI. cikk (1) bekezdésének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítják, és a Kúria ítéletének megsemmisítését kérik a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletére kiterjedően. Álláspontjuk szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti, tulajdonhoz való alapvető joguk sérül azáltal, hogy a téves jogértelmezést tartalmazó ítélet eredményeképpen az építési munkálatok veszélyeztetik az ingatlanuk épségét, valamint aránytalanul korlátozná zavartalan használatát, a használat intimitását. Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdését sérti, hogy az 1–2 lakásos családi házas lakóövezetben felépíteni engedélyezett, 9 lakásos, 3 szintes bérház felépítése egészségkárosító hatással, valamint a korábbihoz képest nagyobb zaj- és környezetszennyezéssel jár, emellett légszennyezést eredményez az indítványozók fürdőszobai ablaka alatti területre tervezett parkolóhely megvalósítása. Az egészséget veszélyezteti az is, hogy a megépítendő társasház olyan környékre kerül, ahol gyümölcstermesztés folyik, ez pedig szennyezett gyümölcsök értékesítéséhez vezet. Az alperes magatartása ellentétes volt az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, mert az indítványozók többszöri kérelme ellenére

nem egyeztetett a szakmai irányító és felügyeleti szervekkel, határozatában téves megállapítást tett, emellett az indítványozókat nem hívták meg a tervtanács ülésére, csak az alperesi beavatkozót. Hasonlóképp egyoldalúan, és ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző módon járt el a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mert elfogultan, részrehajlóan értékelte a bizonyítékokat, a Kúria pedig jogellenesen mellőzte az indítványozók által állított jogszabálysértések vizsgálatát.

- [9] Az indítványozók a panaszban kérték, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság a fent előadottaknak nem ad helyt, úgy az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 28. § (1) bekezdése alapján térjen át az egyedi ügyben alkalmazott jogszabályhelyek, nevezetesen az OTÉK 36. §-a, valamint a Korm. r. 45–46. §-ai alaptörvény-ellenességének vizsgálatára.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. §-ok szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [12] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezése során következetesen érvényre juttatja azt a gyakorlatát, mely szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak és így az arra alapított alkotmányjogi panaszok nyomán történő alkotmányossági vizsgálatnak korlátját jelenti, hogy az Alkotmánybíróság nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]].
- [13] A jelen alkotmányjogi panaszban előadottak ezzel szemben egyértelműen arra irányulnak, hogy az Alkotmánybíróság értékelje újra a bizonyítékokat, illetve azt, hogy mely jogszabály mely időállapota irányadó az ügy elbírálása során. Ennek felülbírálata a fentiekből következően kívül esik az Alkotmánybíróság feladatkörén. Ezen – vagyis a puszta tény- és jogkérdések megválaszolásán – túlmenően pedig sem a közigazgatási hatóságok, sem a bíróságok eljárásával összefüggésben nem merült fel olyan aggály, amely az Abtv. 29. §-át kimerítően felvetné akár az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, akár XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét.
- [14] A tulajdonhoz való joggal összefüggésben az indítványozók előadása csak arra terjed ki, hogy a támadott ítélet eredményeképpen a tulajdonhasználatuk vélt vagy valós korlátok közé szorul. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy az „alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni” [20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [154]], amiből az következik, hogy – ha egyéb releváns körülmény nem áll fenn – a tulajdon élvezetében jogszerű jogalkalmazói döntés eredményeképpen beálló esetleges korlátozások nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az indítványban előadottak csak az indítványozók számára hátrányos ítélet tartalmát sérelmezik, ez azonban önmagában nem az okot az érdemi alkotmányossági vizsgálatra a tulajdonhoz való jog sérelme alapján.
- [15] Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a különböző településképi, településrendezési szempontok érvényesítése, illetve azok változásai önmagukban nem alkotmányossági problémák. A jelen ügyben kizárólag a településrendezés eredményeképpen beálló forgalomnövekedés, illetve egyéb kényelmetlenségek indítványban állított lehetősége merült fel. Az ilyen esetleges negatív következmények nem tartoznak az alkotmánybírósági eljárásra és fennállásuk nem teljesíti az indítvány érdemi vizsgálatának az Abtv. 29. §-ában előírt feltételeit.
- [16] 4. Az indítványozók az Abtv. 28. § (1) bekezdésére tekintettel feltételesen kérték az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti eljárás lefolytatását az OTÉK 36. §-a, valamint a Korm. r. 45–46. §-ai alaptörvény-ellenessége vonatkozásában, az Alaptörvény felhívott rendelkezései alapján. Az Abtv. 28. § (1) bekezdése a bírói döntés felülvizs-

gálatára irányuló eljárás esetén lehetővé teszi az Alkotmánybíróság számára, hogy a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathassa. Ezt a lehetőséget a törvény az Alkotmánybíróság saját mérlegelési körébe utalja. Tekintettel arra, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti panasz nem befogadható, az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti vizsgálatnak sincs helye.

- [17] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek miatt az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. március 26.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1323/2018.

